

V Bruseli 30. júna 2026
(OR. en)

10456/1/26
REV 1

POLMAR 54
POLGEN 166
COMAR 28
ENV 714
ENER 387
MAR 90
PECHE 235
RELEX 821
SUSTDEV 46
TRANS 410
RECH 273
PROCIV 128

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	11. júna 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2026) 530 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Stratégia EÚ pre odolné a prosperujúce pobrežné komunity vhodné pre život

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2026) 530 final.

Príloha: COM(2026) 530 final



V Bruseli 10. 6. 2026
COM(2026) 530 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Stratégia EÚ pre odolné a prosperujúce pobrežné komunity vhodné pre život

1. Úvod

Od rybárskych komunit po pobrežné mestá – každodenný život 95 miliónov ľudí žijúcich na 70 000 km pobrežia EÚ a v pobrežných oblastiach EÚ je úzko spätý s oceánom.

Geografické danosti a identita pobrežných oblastí EÚ ponúkajú jedinečné príležitosti. Tam, kde sa stretáva pevnina s morom, majú pobrežné komunity významné environmentálne, sociálne a kultúrne predpoklady a nevyužitý potenciál na rozvoj udržateľného modrého hospodárstva. Slúžia ako testovacie prostredie pre modré inovácie a nové udržateľné obchodné modely, sú správcami pobrežného a morského prostredia, posilňujú konkurencieschopnosť EÚ, obnovujú morské a pobrežné ekosystémy a chránia svoje bohaté námorné kultúrne dedičstvo a identitu. Zohrávajú hlavnú úlohu ako miestne centrá námorného obchodu, cestovného ruchu a výroby potravín i čistej energie.

Pobrežné komunity v EÚ sú zároveň v prvej línii, pokiaľ ide o pociťovanie zmeny klímy, stratu morskej a pobrežnej biodiverzity a znečisťovanie morí. Nerovnováha v cestovnom ruchu, nedostatok cenovo dostupného bývania, sezónnosť hospodárskej činnosti (napríklad v cestovnom ruchu či rybárstve) a obmedzené pracovné príležitosti, ako aj environmentálne riziká a narastajúce hybridné hrozby predstavujú ďalšie výzvy. Pobrežné oblasti sú vzhľadom na svoju geografickú polohu takisto vystavené bezpečnostným hrozbám a v súčasnom napätom geopolitickom prostredí majú strategický význam z hľadiska bezpečnosti a obrany. Ak sa tieto tlaky nebudú riešiť, hrozí, že narušia živobytie, bezpečnosť a prosperitu pobrežných komunit, čo bude mať širšie dôsledky pre odolnosť, konkurencieschopnosť a bezpečnosť EÚ. Pobrežné komunity EÚ sú veľmi rozmanité – od malých rybárskych osád až po veľké priemyselné prístavné mestá – a vyznačujú sa odlišnými geografickými, environmentálnymi, riadiacimi, kultúrnymi a demografickými podmienkami. Univerzálny prístup nie je uskutočniteľný ani účinný. Stratégie rozvoja preto musia byť prispôbené konkrétnym podmienkam, navrhnuté a vykonávané na miestnej úrovni tak, aby zohľadňovali osobitné potreby, výzvy a príležitosti.

V súlade s cieľmi Európskeho oceánskeho paktu¹ **sa po prvýkrát navrhuje stratégia EÚ, ktorá spája výzvy a príležitosti pobrežných komunit do jedného uceleného rámca.** Konkrétnymi výzvami, ktorým čelia ostrovné územia a najvzdialenejšie regióny, sa zaoberá stratégia EÚ pre ostrovy² a budúca stratégia EÚ pre najvzdialenejšie regióny.

2. Prístup EÚ k pobrežným komunitám

Keďže mnohé politiky a fondy EÚ majú vplyv na pobrežné oblasti, ucelený prístup k ich rozvoju a vykonávaniu môže maximalizovať synergie medzi politikami v oblasti námornej dopravy, klímy, súdržnosti, sociálnej politiky, výskumu a inovácií, energetiky a životného prostredia. Opatrenia EÚ budú v súlade so zásadou subsidiarity dopĺňať úsilie na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, a nie ho nahrádzať.

Táto stratégia, ktorej základom sú pobrežné komunity, poskytuje jasný smer a podporuje členské štáty a zainteresované strany pri plánovaní, programovaní a vykonávaní – a to tak v krátkodobom, ako aj v dlhodobom horizonte.

Prístup EÚ k pobrežným komunitám musí vychádzať z potrieb a obáv ľudí žijúcich na pobreží. Na základe konzultácie so zainteresovanými stranami³ a analýzy rizík a príležitostí pre

¹ COM(2025) 281 final.

² COM(2026) 520 final.

³ Vrátane [výzvy na predloženie dôkazov](#), seminárov a [zasadnutia](#) na podujatí Dni oceánov, ako aj [špecializovanej štúdie](#).

pobrežné komunity sa v rámci prístupu EÚ stanovujú **tri strategické ciele pre európske pobrežné komunity**:

- i) **Prosperita**. Investovať do rozmanitého a udržateľného modrého hospodárstva a zabezpečiť, aby z neho mali prospech miestne komunity, a to s podporou inovácií a nových udržateľných obchodných modelov.
- ii) **Odolnosť**. Neustále sa adaptovať na rastúce riziká vyplývajúce zo zmeny klímy a ďalšie environmentálne, hospodárske, sociálne a bezpečnostné riziká a zároveň prispievať k dekarbonizácii, udržateľným postupom a znižovaniu emisií skleníkových plynov v rámci všetkých pobrežných a námorných činností.
- iii) **Obývateľnosť**. Vytvárať živé, inkluzívne a atraktívne miesta, kde môžu žiť, pracovať a tráviť voľný čas ľudia všetkých generácií a kde sa môže rozvíjať námorná kultúra, dedičstvo a miestna identita.

2.1. Prosperujúce pobrežné komunity

1. Posilňovanie a diverzifikácia tradičných odvetví modrého hospodárstva

Modré hospodárstvo EÚ priamo vytvára hrubú pridanú hodnotu vo výške približne 263 miliárd EUR ročne. Hoci je naďalej podfinancované, investičné príležitosti v rôznych odvetviach modrého hospodárstva naberajú na intenzite.⁴ Poznatky o morskom prostredí, modré inovácie a technológie už teraz vytvárajú nové obchodné modely a príležitosti. Rýchly pokrok v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori, digitálnych riešení a pozorovania oceánov môže priniesť miestne pracovné príležitosti, zručnosti a investície pre pobrežné komunity. Pobrežné komunity môžu slúžiť ako centrá modrého hospodárstva, kde inovácie podporujú konkurencieschopnosť, čím sa posilňuje celková hospodárska výkonnosť EÚ a zároveň sa zabezpečuje udržateľné využívanie prírodného kapitálu oceánov. **Stratégie pre inteligentnú špecializáciu (S3)** zameriavajú investície na silné stránky regiónov a podporujú tak spoluprácu v rámci miestnych a regionálnych ekosystémov v oblasti modrej inovácie, čím prispievajú k rastu podnikania a vytváraniu pracovných miest v pobrežných komunitách. S cieľom lepšie prepojiť a rozšíriť inovácie v kľúčových ekosystémoch, ako sú modré biotechnológie, modré biohospodárstvo a inteligentná obehová akvakultúra, bude Komisia naďalej podporovať tematickú platformu S3 pre udržateľné modré hospodárstvo⁵.

Priemyselná základňa modrého hospodárstva – vrátane námorného priemyslu, lodnej dopravy a prístavov – naďalej predstavuje hlavný pilier inovačnej kapacity, konkurencieschopnosti a strategickej autonómie EÚ. V **Stratégii EÚ pre prístavy a európskej stratégii pre námorný priemysel**⁶ sa stanovujú smery, ktoré vedú k novým podnikateľským príležitostiam a inováciám v súvislosti napríklad s ekologickou lodnou dopravou, energiou z obnoviteľných zdrojov na mori a logistikou. Tým sa vytvoria kvalitné pracovné miesta na miestnej úrovni prostredníctvom prístavov ako centier inovácií a priemyselných klastrov a zároveň sa zabezpečí infraštruktúra a prepojenie potrebné pre konkurencieschopnosť a bezpečnosť celej EÚ.

Odvetvia rybolovu a akvakultúry vrátane širšieho hodnotového reťazca tvoria základ mnohých pobrežných hospodárstiev. Tieto povolania s dlhou tradíciou sú hlboko zakorenené v kultúrnom dedičstve EÚ a majú zásadný význam pre zásobovanie EÚ potravinami. Neustály pokrok v oblasti riadenia udržateľného rybárstva v rámci spoločnej rybárskej politiky (SRP) je

⁴ Údaje za rok 2023 zo [správy o modrom hospodárstve z roku 2025](#) a z dokumentu [The next wave of blue growth – Investor report 2026 \(Ďalšia vlna modrého rastu – správa pre investorov za rok 2026\)](#).

⁵ [Inforegio – Sustainable Blue Economy \(Udržateľné modré hospodárstvo\)](#).

⁶ COM(2026) 112 a COM(2026) 111.

klúčový pre dlhodobú životaschopnosť tohto odvetvia, miestne pracovné príležitosti, spravodlivé príjmy, potravinovú bezpečnosť a generačnú obnovu (prilákanie mladších ľudí do odvetvia, aby mohlo fungovať aj v budúcnosti).

Z nedávneho hodnotenia nariadenia o SRP⁷ vyplýva, že dosiahnutý pokrok nie je dostatočný: obnova populácií rýb prebieha naďalej príliš pomaly a hospodárske prínosy sú príliš nízke, a to okrem iného aj z dôvodu nových výziev, medzi ktoré patria geopolitický vývoj, zmena klímy a vysoké ceny energií. Potenciál udržateľnej akvakultúry sa stále nevyužíva v plnej miere. Hodnotenie SRP bude podkladom pre prípadné reformy tejto politiky a bude slúžiť ako základ pre **víziu Komisie pre rybolov a akvakultúru do roku 2040** – 15-ročný strategický rámec, ktorý bude usmerňovať tvorbu politík v nadchádzajúcich desaťročiach s cieľom posilniť konkurencieschopnosť, udržateľnosť a odolnosť týchto odvetví. V súvislosti s touto víziou bude Komisia klásť osobitný dôraz na odolnosť, udržateľnosť a prosperitu pobrežných komunit.

Pobrežný cestovný ruch, najväčší zamestnávateľ v rámci modrého hospodárstva, poskytuje priame pracovné miesta miliónom ľudí v EÚ⁸. Nadmerný cestovný ruch však môže zvýšiť náchylnosť k sezónnosti, preľudneniu, preťaženiu zdrojov a infraštruktúry, ako aj k problémom s bývaním. **Nadchádzajúca stratégia EÚ pre udržateľný cestovný ruch**, ktorú pripravuje Komisia, si kladie za cieľ podporovať vyváženejšie, odolnejšie a konkurencieschopnejšie modely cestovného ruchu, ktoré prinesú prospech miestnym komunitám aj cestovateľom.

2. Príležitosti pre inováciu, poznatky o morskom prostredí a nové obchodné modely

Poznatky o morskom prostredí, modré inovácie a technológie sú hnacou silou nových obchodných modelov, ktoré prinášajú prínosy na miestnej úrovni aj v rámci celej EÚ, pričom pokrok v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori, digitálnych riešení a pozorovania oceánov môže viesť k vytváraniu miestnych pracovných príležitostí a investíciám. Ako sa uvádza v predošlom texte, pobrežné komunity môžu rovnako slúžiť ako strediská modrého hospodárstva.

Budúci rast modrého hospodárstva bude závisieť od urýchlenia digitalizácie, využívania údajov o oceánoch a lepších poznatkov o morskom a oceánskom prostredí. Inovačné obchodné modely, ako napríklad prediktívna údržba zariadení na mori, ako aj aplikácie s dvojitým využitím, si vyžadujú výkonnejšie systémy na spracovanie údajov a monitorovanie. **Iniciatíva OceanEye**⁹ posilní monitorovanie a pozorovanie oceánov na európskej aj celosvetovej úrovni a pre pobrežné komunity vytvorí nové príležitosti. **Zlepši to naše poznatky o pobrežných vodách** a posilní našu schopnosť posudzovať klimatické riziká, odhaľovať hrozby pre námornú bezpečnosť a vytvárať príležitosti pre modré hospodárstvo EÚ. Iniciatíva OceanEye, v synerгии s iniciatívou Destinácia Zem¹⁰, bude poskytovať údaje a nástroje na úrovni pobrežných oblastí, čím podporí miestne inovácie v oblasti oceánskych technológií a dátových služieb. Bude tiež investovať do posilňovania emocionálnej väzby medzi občanmi a morom a do premeny pozorovania oceánov na občiansky a kultúrny nástroj.

Obmedzené pracovné príležitosti a sezónnosť hospodárskej činnosti (napr. v cestovnom ruchu, rybárstve) brzdia prosperitu v niektorých pobrežných oblastiach. Inovácie a nové obchodné

⁷ SWD(2026) 120 final.

⁸ Sektor pobrežného cestovného ruchu zamestnával viac ako 2,7 milióna ľudí a vytvoril hrubú pridanú hodnotu vo výške 93 miliárd EUR ([stredisko EÚ pre monitorovanie modrého hospodárstva](#)). Údaje z roku 2023.

⁹ [OceanEye: zlepšenie pozorovania a ochrany oceánov – Európska komisia](#).

¹⁰ [Destinácia Zem](#).

modely (napr. rybárska turistika, rybolov podporovaný miestnymi komunitami, rozvoj miestnych hodnotových reťazcov, budovanie značky regiónu a nízkotrofická akvakultúra) môžu prispieť k **hospodárskej diverzifikácii**. Obnoviteľné morské zdroje môžu vytvárať pracovné miesta a podporovať miestny rast v rámci modrého biohospodárstva. Pripravovaná **iniciatíva EÚ pre inovácie v oblasti modrého biohospodárstva (BlueBIP)** posilní regionálnu spoluprácu a synergie medzi akvakultúrou, rybolovom, poľnohospodárstvom, výskumom, miestnymi orgánmi a odvetviami založenými na biotechnológiách s cieľom rozvíjať praktické hodnotové reťazce, ako sú hnojivá na báze rias, premena vedľajších produktov rybolovu a akvakultúry na krmivo alebo biomateriály, recyklácia živín medzi pobrežnými a poľnohospodárskymi oblasťami a nízkouhlíkové produkty z udržateľnej akvakultúry. Tieto opatrenia môžu podporiť hospodársku diverzifikáciu, odolnosť a ciele obehového hospodárstva, čím sa posilní prepojenie medzi pobrežnými a vnútrozemskými regiónmi a zainteresovanými stranami.

Prírodné kredity a kredity za modrý uhlík môžu slúžiť ako mechanizmy na odmeňovanie činností zameraných na obnovu a zvrátenie straty morskej biodiverzity a zároveň zvyšovať sekvestráciu uhlíka. Aby bolo v budúcnosti možné vydávať **kredity za modrý uhlík** a obchodovať s nimi, **Komisia bude** v rámci nariadenia o odstraňovaní uhlíka a uhlíkovom pôdohospodárstve (CRCF) z roku 2024 **podporovať vypracovanie metodiky certifikácie ekosystémov modrého uhlíka** (*pre prílivovalé močiare a porasty morských tráv*). Návrh delegovaného aktu týkajúceho sa tejto metodiky sa plánuje do roku 2028. Komisia okrem toho v rámci **Plánu pre prírodné kredity**¹¹ buduje prostredníctvom svojich výskumných, inovačných a pilotných iniciatív rastúce portfólio projektov zameraných na testovanie rôznych možností, ktoré sú podporované programami Horizont Európa, LIFE, Green Assist a ďalšími nástrojmi EÚ.

Komisia skúma možnosti spolupráce s členskými štátmi v rámci dôkladného spoločného monitorovacieho procesu, ktorý môže podporiť podávanie správ a overovanie inventúr emisií uhlíka podľa nariadenia o využívaní pôdy, zmene vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve (LULUCF)¹², ako aj plnenie povinností vyplývajúcich z nariadenia o obnove prírody. Mobilizácia súkromných finančných prostriedkov na obnovu, monitorovanie a riadenie týchto ekosystémov môže tieto snahy posilniť.

Spôsoby využitia morského priestoru (napr. ochrana a obnova prírody, energetika, rybolov, akvakultúra, lodná doprava a cestovný ruch) sú úzko prepojené s rozvojom pobrežných komunit. Vzhľadom na rastúcu konkurenciu o priestor je nevyhnutné efektívne plánovanie a potrebná modernizácia **smernice o námornom priestorovom plánovaní**. Smernica o námornom priestorovom plánovaní poskytuje konzistentný, transparentný rámec založený na dôkazoch, avšak pretrvávajú viaceré výzvy, medzi ktoré patria rastúce dôsledky zmeny klímy, znečistenie morí a tlaky na životné prostredie vyplývajúce z intenzívnejšieho využívania pobrežných a námorných oblastí, zo silnejšej interakcie medzi pevninou a morom a z potreby zlepšiť správu oceánov¹³. Budúci **európsky oceánsky akt**, ktorý sa očakáva do konca roka 2026, má za cieľ modernizovať smernicu o námornom priestorovom plánovaní v súlade s prioritami oceánskeho aktu. Projekt podporí aktívne zapojenie pobrežných komunit do riešenia výziev spojených s adaptáciou na zmenu klímy, so zosúlaďovaním rôznych námorných činností, s udržateľným využívaním prírodného kapitálu oceánov a posilňovaním cezhraničnej spolupráce.

¹¹ COM(2025) 374 final.

¹² Nariadenie (EÚ) 2018/841.

¹³ COM(2026) 174 final. Druhá správa, v ktorej sa opisuje pokrok dosiahnutý pri vykonávaní smernice 2014/89/EÚ.

Stratégia EÚ pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori¹⁴ podporuje dekarbonizáciu a energetickú bezpečnosť a ponúka pobrežným komunitám príležitosti v oblasti vyspelej výroby, modernizácie prístavov, investícií do dodávateľského reťazca a služieb údržby, a to najmä v oblasti veternej energie na mori a čoraz viac aj v oblasti energie z vln a prílivovej energie. Pre EÚ to znamená posilnenie energetickej bezpečnosti a urýchlenie postupného odklonu od fosílnych palív. Súčasne však môže súťaž o priestor na pobreží a na mori spolu so zložitými pravidlami priestorového plánovania spomaliť povoľovanie nových projektov v oblasti energetiky a viesť k napätiu v súvislosti s inými spôsobmi využívania pôdy a mora, ako je rybárstvo a ochrana prírody. Európska komisia s cieľom riešiť tieto výzvy vyzýva členské štáty, aby posilnili integrované námorné priestorové plánovanie a zefektívnili povoľovanie, pričom by mali zabezpečiť miestnu pridanú hodnotu a podporu verejnosti prostredníctvom zapojenia pobrežných komunít do iniciatív pre **miestny rozvoj vedený komunitami**. S finančnou podporou vo výške takmer 1 miliardy EUR na obdobie 2021 – 2027 v rámci Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu (ENRAF) a s doplnkovými prostriedkami z fondov politiky súdržnosti EÚ **už iniciatívy pre miestny rozvoj vedený komunitami prinášajú priamy prospech miestnym komunitám**¹⁵ **prostredníctvom účastníckeho prístupu smerom zdola nahor**, najmä v oblasti diverzifikácie príjmov. Okrem iniciatív pre miestny rozvoj vedený komunitami môže prístup orientovaný na miestne potreby (vrátane iniciatívy LEADER a iniciatívy **inteligentných dedín**) riešiť osobitné výzvy ostrovných a pobrežných oblastí. V budúcnosti by sa malo v používaní týchto účastníckych nástrojov pokračovať a mali by sa lepšie začleniť do multisektorovejšieho prístupu k iniciatívam pre miestny rozvoj vedený komunitami, a to aj prostredníctvom budúcej iniciatívy BlueBIP.

Generačná obnova je nevyhnutná na to, aby pobrežné komunity zostali plné života a konkurencieschopné. Starnutie obyvateľstva a odchod mladých ľudí oslabujú miestne trhy práce, podnikanie a kľúčové námorné odvetvia, ako je rybolov, akvakultúra alebo inovačný modrý priemysel. Vytváranie kvalitných pracovných miest, jasných kariérnych postupov a ponúk s vysokými kvalifikačnými požiadavkami, ako aj znižovanie administratívnej záťaž sú kľúčom k prilákaniu a udržaniu mladých ľudí a k podpore inovácií. Komisia v roku 2027 predloží **modrú stratégiu generačnej obnovy** s cieľom vzbudiť záujem mladých odborníkov o modrú kariéru a podporiť dlhodobú udržateľnosť a inováciu. V odvetví energie z obnoviteľných zdrojov na mori sa do roku 2030 prostredníctvom partnerstva v rámci **Paktu o zručnostiach** vyškolí 124-tisíc ľudí v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na mori.

A napokon investície do digitálnej pripojiteľnosti a dopravnej prepojenosti predstavujú hlavné faktory pre hospodársky rast a prístup k službám v pobrežných regiónoch. Členské štáty a regióny môžu využiť finančné prostriedky z politiky súdržnosti na zlepšenie fyzického prepojenia aj digitálnej pripojiteľnosti. V rokoch 2021 – 2027 bola v rámci politiky súdržnosti pridelená suma 40 miliárd EUR na podporu cieľov EÚ v oblasti digitálnej transformácie, a to najmä s cieľom prekonať digitálnu priepasť a posilniť pripojiteľnosť. Tento jav je najvýraznejší v menej rozvinutých a odľahlých pobrežných regiónoch a územiach, najmä na ostrovoch, čo sa zohľadňuje v stratégii EÚ pre ostrovy. **Komisia vyzýva členské štáty, aby počas zvyšnej časti súčasného programového obdobia (roky 2026 a 2027) využili existujúce možnosti v rámci Nástroja na prepájanie Európy** a aby sa pripravili na vykonávanie projektov podľa nového viacročného finančného rámca.

¹⁴ COM(2020) 741 final.

¹⁵ [CLLD in fisheries and coastal communities: Achievements and Lessons](#) (Iniciatívy pre miestny rozvoj vedený komunitami v rybárskych a pobrežných komunitách: úspechy a skúsenosti). FAMENET, 2025.

Hlavné opatrenia – Komisia:

- *bude v rámci vízie pre rybolov a akvakultúru do roku 2040 klásť osobitný dôraz na odolnosť, udržateľnosť a prosperitu pobrežných komunit,*
- *bude v rámci iniciatívy OceanEye pomáhať zainteresovaným stranám v pobrežných oblastiach, aby čo najlepšie využívali údaje o oceánoch na posilnenie svojej odolnosti a podporu rastu,*
- *bude podporovať priemysel pri zavádzaní riešení s dvojakým použitím a pri vypracúvaní celoeurópskych noriem interoperability pre plavidlá a technológie s dvojakým použitím, pričom bude vychádzať z formátov iniciatívy OceanEye,*
- *bude v súvislosti s revíziou rámca pre námorné priestorové plánovanie v medziach európskeho oceánskeho aktu venovať osobitnú pozornosť potrebám pobrežných komunit,*
- *bude podporovať vypracovanie metodiky certifikácie ako ďalšieho kroku smerom ku kreditom za modrý uhlík,*
- *bude podporovať vytváranie klastrov a hodnotových reťazcov v oblasti modrého hospodárstva v pobrežných komunitách prostredníctvom prístupu miestneho rozvoja vedeného komunitami, a to v rámci budúcej iniciatívy EÚ pre inovácie v oblasti modrého biohospodárstva.*

2.2. Odolné pobrežné komunity

Dôsledky zmeny klímy, ako je stúpanie hladiny morí a teplôt, erózia pobrežia, záplavy, búrkové prílivy, prenikanie slanej vody a degradácia ekosystémov, čoraz viac ovplyvňujú pobrežie EÚ. Ohrozujú zdravie a bezpečnosť ľudí, infraštruktúru, zásobovanie vodou a potravinami, hodnotu majetku a rizikové prémie, miestne hospodárstva a životné prostredie. Prvé **európske posúdenie klimatických rizík**¹⁶ zaradilo **pobrežné oblasti** medzi tie, ktoré sú najviac **vystavené** klimatickým rizikám. Tieto vplyvy zároveň vystavujú pamiatky kultúrneho a svetového dedičstva čoraz väčšiemu riziku.

Bez opatrení na zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na zmenu klímy by sa **ročné škody** spôsobené záplavami v pobrežných oblastiach EÚ mohli do konca storočia prudko zvýšiť zo súčasných 1,25 miliardy EUR na 93 až 961 miliárd EUR, čo by postihlo 1,5 až 3 milióny ľudí¹⁷. Každá miliarda EUR investovaná do adaptácie by však mohla znížiť potenciálne škody spôsobené povodňami o 14 miliárd EUR¹⁸. Odolnosť pobrežných oblastí je kľúčovým prvkom stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy¹⁹. Prostredníctvom **misii EÚ „Adaptácia na zmenu klímy“** a **„Obnoviť naše oceány a vody“**²⁰ pomáha Komisia komunitám posúdiť klimatické riziká, vypracovať adaptačné stratégie a zaviesť riešenia. Misie v rámci synergetickej spolupráce presadzujú spoločne navrhnuté systémové prístupy, pričom osobitnú pozornosť venujú riešeniam blízky prírode, ktoré posilňujú odolnosť pobrežných oblastí proti vplyvom zmeny klímy, ako sú povodne, erózia a stúpanie morskej hladiny. Európska komisia spustí do konca roka 2026 v rámci misie „Adaptácia na zmenu klímy“ tri nové hlavné projekty, na ktoré EÚ vyčlení približne 30 miliónov EUR. Predstavujú integrované adaptačné riešenia

¹⁶ [Európske posúdenie klimatických rizík – Európska environmentálna agentúra.](#)

¹⁷ [JRC PESETA IV – Úloha 6.](#)

¹⁸ [Správa UNEP o medzerách v oblasti adaptácie z roku 2023.](#)

¹⁹ COM(2021) 82 final, v ktorom je adaptácia na miestnej úrovni označená za jednu z troch prierezových priorít.

²⁰ [Misia EÚ „Adaptácia na zmenu klímy“](#) a [misia EÚ „Obnoviť naše oceány a vody“](#).

v pobrežných oblastiach s najväčším klimatickým ohrozením, kde si viaceré a navzájom sa znásobujúce klimatické riziká vyžadujú koordinované opatrenia.

Financovanie z prostriedkov EÚ vrátane prostriedkov v rámci politiky súdržnosti v rokoch 2021 – 2027 výrazne podporuje opatrenia v oblasti klímy vo všetkých členských štátoch a regiónoch. Na národnej, regionálnej a miestnej úrovni však naďalej pretrvávajú významné nerovnosti v oblasti investícií a politík. **Komisia spolu s Európskou investičnou bankou (EIB) preskúma možnosť vypracovania celoeurópskeho prehľadu existujúcich investičných projektov a potenciálnych nových investičných príležitostí v oblasti adaptácie pobrežných oblastí** vrátane ich nákladov a prínosov s ohľadom na budúcu zmenu klímy. **Komisia bude navyše využívať technickú poradenskú podporu EIB** (napr. JASPERS²¹ a ďalšie príslušné poradenské mandáty) **na poskytovanie podpory pri budovaní kapacít** s cieľom pripraviť investičné stratégie a projekty pre pobrežné komunity. Tieto projekty môžu byť následne financované kombináciou grantov EÚ a úverových nástrojov EIB konkrétne určených pre malé a stredné samosprávy pri vykonávaní projektov zameraných na posilňovanie odolnosti proti zmene klímy. Súčasne **bude Komisia podporovať spoluprácu a strategické partnerstvá** medzi vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi pobrežných komunít s využitím **existujúcich nástrojov**, ako je **Európska mestská iniciatíva, komunity Regio Peer2Peer a JASPERS**.

S cieľom posilniť odolnosť pobrežných komunít stanovila Komisia niekoľko priorít na úrovni EÚ, na vnútroštátnej a na regionálnej úrovni: **i) zlepšenie informovanosti a povedomia** o rizikách v pobrežných oblastiach s podporou iniciatívy OceanEye a súvisiaceho vznikajúceho nástroja digitálne dvojča oceánu; **ii) lepšie zmapovanie investičných potrieb;** **iii) posilnenie investičného plánovania a správy vecí verejných** a vyjasnenie zodpovednosti za riziká na všetkých úrovniach správy vecí verejných; **iv) podpora budovania kapacít** na vykonávanie projektov zameraných na posilňovanie odolnosti; **v) mobilizácia investícií** na adaptáciu na zmenu klímy a na zmiernenie jej dôsledkov. Tieto snahy budú vychádzať z existujúcich aj nových nástrojov, medzi ktoré patrí Climate-ADAPT, EMODnet a digitálne dvojča oceánu. Posledný uvedený nástroj, vyvinutý v spolupráci s iniciatívou Destinácia Zem, bude poskytovať informácie o stave oceánov a pobrežia takmer v reálnom čase. Tým sa posilní schopnosť orgánov predvídať nebezpečenstvo a reagovať naň, mapovať riziká a lepšie zacieliť preventívne opatrenia na ochranu ľudí, infraštruktúry, ekosystémov a miestnych podnikov.

Aj **riešenia blízke prírode** môžu byť obzvlášť účinné, keďže prinášajú environmentálne, sociálne a hospodárske výhody a zároveň posilňujú odolnosť pobrežných oblastí. Komisia v roku 2026 navrhne **európsky rámec pre odolnosť proti zmene klímy** s cieľom začleniť budúce klimatické riziká do politík EÚ, investičných rozhodnutí a riadenia rizík. Orgány sa preto vyzývajú, aby **do správy pobrežných oblastí a priestorového plánovania zahrnuli otázky týkajúce sa stúpania hladiny mora a klimatických rizík**. Iniciatívy ako Nový európsky Bauhaus budú tiež podporovať pobrežné mestá prostredníctvom inovačných a opakovateľných riešení v oblasti odolnosti, zatiaľ čo pripravovaný **európsky oceánsky akt** má za cieľ posilniť začlenenie otázky zmeny klímy do námorného priestorového plánovania.

Spoločné riadenie, do ktorého sú zapojené miestne zainteresované strany, najmä rybári, pri vymedzovaní a správe chránených oblastí, môže prispieť k lepším výsledkom v oblasti ochrany prírody a k dlhodobej životaschopnosti týchto opatrení. Spojením vedeckých poznatkov s miestnymi znalosťami je možné zvýšiť mieru dodržiavania predpisov, zmierniť konflikty a podporiť adaptáciu na zmenu klímy. Môže to tiež priniesť miestne prínosy v podobe pracovných miest v oblasti obnovy, monitorovania a zodpovedného hospodárenia, ako aj príjmov z obnovy prírody a kreditov za modrý uhlík. Komisia **podporuje iniciatívy pre miestny rozvoj vedený komunitami v pobrežných a rybárskych oblastiach** (FLAG/LAG)

²¹ [JASPERS – Spoločná pomoc na podporu projektov v európskych regiónoch](#).

s cieľom podporovať projekty v oblasti zodpovedného hospodárenia s morským prostredím, jeho obnovy a projektov blízkych prírode. Členské štáty sa zároveň vyzývajú, aby zabezpečili aktívne zapojenie pobrežných komunít do rozhodovania o chránených morských oblastiach.

Pobrežné komunity majú tiež kľúčový význam pre **bezpečnosť a odolnosť Európy**. Mnohé z nich sa nachádzajú pozdĺž vonkajších námorných hraníc EÚ a čelia rastúcim bezpečnostným tlakom vrátane hybridných hrozieb, sabotáže a rizík spojených s prebiehajúcimi konfliktmi, ako sú napríklad drony a plávajúce námorné míny. Tieto hrozby môžu narúšať rybnárstvo, námornú dopravu a ďalšie hospodárske činnosti a zároveň oslabujú hraničný dozor a uľahčujú cezhraničnú trestnú činnosť. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať aj ochrane a odolnosti **kľúčovej pobrežnej a námornej infraštruktúry** vrátane prístavov, energetickej infraštruktúry na mori a podmorských káblov. Zainteresované strany v pobrežných oblastiach vrátane rybárov, prístavných orgánov a miestnych subjektov pôsobiacich v námornom sektore môžu prispieť k informovanosti o námornej situácii prostredníctvom dobrovoľného ohlasovania nezvyčajných alebo podozrivých činností na mori v súlade s vnútroštátnymi rámcami.

Okrem toho je **posilnenie bezpečnosti a obrany v pobrežných oblastiach nevyhnutné** na zabezpečenie ochrany kritickej infraštruktúry, posilnenie kapacít v oblasti dohľadu a zlepšenie schopností rýchlej reakcie v námornej oblasti. V tejto súvislosti môžu pokročilé digitálne riešenia, ako je projekt Destinácia Zem a jeho digitálne dvojčatá s vysokým rozlíšením zamerané na adaptáciu na zmenu klímy a extrémne poveternostné javy, pomáhať orgánom a pobrežným komunitám prostredníctvom lepšieho prehľadu o situácii, predpovedania rizík, systémov včasného varovania a simulácie komplexných hypotetických scenárov týkajúcich sa klímy a bezpečnosti.

Komisia s cieľom posilniť pripravenosť a pokryť väčší počet komunít **rozšíri iniciatívu CoastWAVE²²** tak, že do nej začlení hodnotenie nebezpečenstva na miestnej úrovni a prispôbené systémy varovania s cieľom zabezpečiť, aby sa výstrahy dostali k pobrežným komunitám. Tieto snahy sú v súlade so **stratégiou námornej bezpečnosti Európskej únie, Stratégiou EÚ pre prístavy, s Európskou stratégiou únie pripravenosti** a budúcou **Európskou bezpečnostnou stratégiou**, čím odpovedajú na potrebu posilniť odolnosť a povedomie o rizikách v pobrežných oblastiach. V súlade s týmito stratégiami by orgány mali zvýšiť informovanosť o rizikách v blízkosti prístavných oblastí, aby mohli obyvatelia v prípade incidentov efektívne reagovať.

Ako **správcovia oceánov** zohrávajú pobrežné komunity kľúčovú úlohu pri ochrane morských zdrojov a ekosystémov a zároveň prispievajú k podpore živobytia, potravinovej bezpečnosti a udržateľných činností v rámci modrého hospodárstva. Pobrežné komunity sú ústredným prvkom prístupu „od zdroja do mora“ a sú nevyhnutné pre **ochranu a obnovu** pobrežného a morského prostredia vrátane mimoriadne bohatej biodiverzity najvzdialenejších regiónov.

Prístavy sú kľúčovými pobrežnými **centrami pre obehové hospodárstvo a boj proti znečisteniu**. V rámci stratégie pre prístavy bude Komisia túto úlohu podporovať zjednodušením technických kritérií, zefektívnením povoľovania a vydávaním usmernení pre členské štáty.

Napriek značnému úsiliu v oblasti ochrany a obnovy a pokroku dosiahnutému v oblasti riadenia udržateľného rybolovu **sú pobrežné a morské ekosystémy naďalej vystavené silnému tlaku** spôsobenému znečistením, eutrofizáciou, nadmerným rybolovom, eróziou a zmenou klímy. Približne **80 % chránených morských a suchozemských biotopov v Európe** je v zhoršenom alebo zlom stave a v zhoršenom ekologickom stave sa nachádza

²²

[CoastWAVE 2.0 | Vedomostná sieť Únie v oblasti civilnej ochrany.](#)

62 % riek, jazier a pobrežných lokalít²³. To má negatívne dôsledky na verejné zdravie a znižuje bezpečnosť a príťažlivosť pobrežných oblastí. Oslabuje to tiež základný pilier udržateľnosti odvetví modrého hospodárstva, ako je rybolov a akvakultúra. **Aj naďalej zostáva nevyhnutné účinnejšie vykonávanie a presadzovanie environmentálnych právnych predpisov EÚ**, a to popri cieľených opatreniach na obnovu v rámci nariadenia o obnove prírody²⁴. Do septembra 2026 by mali členské štáty predložiť národné plány obnovy prírody, čo bude predstavovať kľúčový míľnik na ceste ku koordinovanej ochrane pobrežných a morských ekosystémov. Cieľom plánovanej revízie rámcovej smernice o morskej stratégii v medziach pripravovaného európskeho oceánskeho aktu je posilniť ochranu životného prostredia, zjednodušiť ustanovenia a zvýšiť súlad so súborom právnych predpisov EÚ.

EÚ prostredníctvom misií „Obnoviť naše oceány a vody“²⁰ a „Dohoda o pôde pre Európu“²⁵ v rámci programu Horizont Európa už teraz podporuje pobrežné komunity, a to vývojom a testovaním inovačných riešení v oblasti obnovy, manažmentu pobrežnej zóny vrátane zadržiavania vody a znečistenia živinami, ako aj postupov regeneratívneho modrého hospodárstva. **Stratégia pre výskum a inovácie v oblasti oceánov a vody** prispeje k rozšíreniu prístupu „od zdroja do mora“ prostredníctvom inovácií v oblasti hospodárenia s vodami a zvyšovania efektívnosti využívania vody. Fondy EÚ – ako napríklad fondy v rámci politiky súdržnosti, ENRAF a LIFE – už teraz podporujú investície do biodiverzity, odolnosti proti zmene klímy, udržateľného hospodárenia s vodami a obehového hospodárstva v pobrežných oblastiach.

Hlavné opatrenia – Komisia:

- *bude podporovať štruktúrované partnerstvá v spoločnom riadení (vrátane rybárov) v chránených oblastiach a bude pomáhať členským štátom a miestnym orgánom pri začleňovaní zainteresovaných strán do plánovania, monitorovania a pravidelného prehodnocovania plánov,*
- *spolu s EIB preskúma možnosť vypracovania prehľadu investícií na úrovni EÚ v oblasti adaptácie na zmenu klímy v pobrežných oblastiach a využitia technickej poradenskej podpory EIB na poskytovanie pomoci pri budovaní kapacít,*
- *podporí spoluprácu a strategické partnerstvá medzi vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi pobrežných komunít,*
- *rozšíri iniciatívu CoastWAVE s cieľom zaviesť hodnotenie nebezpečenstva na miestnej úrovni a prispôbené systémy varovania vo väčšom počte komunít.*

2.3. Obývatel'né pobrežné komunity

Prístup k zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu, zručnostiam, digitálnej pripojiteľnosti, dopravnej prepojenosti a cenovo dostupnému bývaniu je kľúčový pre zachovanie príťažlivosti a obývatel'nosti pobrežných komunít, najmä pre mladých ľudí. Tieto služby zohrávajú hlavnú úlohu aj pri zabezpečení účinného uplatňovania práva zostať²⁶. Jednotlivé pobrežné komunity

²³ Správa agentúry EEA o životnom prostredí v EÚ za rok 2025, 2025, a [správa o stave oceánov \(OSR\) programu Copernicus](#).

²⁴ Smernica 79/409/EHS, smernica Rady 92/43/EHS, smernica 2008/56/ES a nariadenie (EÚ) 2024/1991.

²⁵ [Misia EÚ „Dohoda o pôde pre Európu“](#).

²⁶ V súlade s pripravovanou [stratégiou týkajúcou sa práva zostať](#).

v EÚ však čelia veľmi odlišným hospodárskym podmienkam a územným výzvam, najmä vo vidieckych a vzdialených oblastiach.

Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ²⁷ poskytuje komplexný rámec EÚ na riešenie týchto výziev vrátane osobitných potrieb vidieckych pobrežných oblastí, ktoré čelia geografickým obmedzeniam, nedostatočnej prístupnosti a úbytku obyvateľstva. Toto úsilie bude ďalej podporovať vôbec prvá **stratégia EÚ v oblasti boja proti chudobe**, prijatá 6. mája 2026, ako aj pripravovaný **akčný plán EÚ pre vidiek**, ktorý má byť prijatý ešte v tomto roku.

Cenová dostupnosť bývania je v určitých štvrtiach pod mimoriadnym tlakom, najmä vo veľkých mestách, ale aj v ostatných turisticky atraktívnych lokalitách²⁸. Rastúci dopyt spôsobený prílevom turistov, krátkodobými prenájmi, rekreačnými nehnuteľnosťami, prázdnyimi obydliami, investičným dopytom alebo inými formami neprimárneho využívania bývania čoraz viac zvyšuje riziko núteného presunu miestneho obyvateľstva a obmedzuje prístup k bývaniu pre pracovníkov v kritických povolaniach. Rozšírenie ponuky sociálneho bývania môže byť pre pobrežné obce dôležitou možnosťou politiky. Pripravovaná celoeurópska investičná platforma pre cenovo dostupné a udržateľné bývanie bude zameraná na mobilizáciu finančných prostriedkov na sociálne a cenovo dostupné bývanie. Ako bolo oznámené v Európskom pláne pre cenovo dostupné bývanie, Komisia zároveň navrhne **akt o cenovo dostupnom bývaní**, ktorý má pomôcť verejným orgánom identifikovať oblasti s nedostatočnou dostupnosťou bývania a pri plnom rešpektovaní zásady subsidiarity im umožniť prijať primerané opatrenia na zabezpečenie cenovej dostupnosti bývania. **Nariadenie o krátkodobom prenájme ubytovania**²⁹, ktoré sa uplatňuje od 20. mája 2026, navyše prinesie väčšiu transparentnosť a pomôže verejným orgánom regulovať trh primeraným spôsobom tým, že sa bude vyžadovať povinná registrácia hostiteľov a výmena údajov o skutočných transakciách medzi digitálnymi platformami a vnútroštátnymi orgánmi. Súčasný VFR už podporuje snahy o riešenie nedostatku cenovo dostupného a kvalitného bývania sumou najmenej 43 miliárd EUR³⁰ prostredníctvom fondov politiky súdržnosti, InvestEU, LIFE, Programu pre jednotný trh a programu Horizont Európa, ako aj prostredníctvom nástroja NextGenerationEU, pričom strednodobé preskúmanie politiky súdržnosti umožnilo prerozdelenie ďalších 3,3 miliardy EUR v rámci EFRR na podporu priority cenovo dostupného a sociálneho bývania. V budúcnosti sa zo Sociálno-klimatického fondu budú financovať investície do energetickej hospodárnosti, obnovy budov a čistého vykurovania a chladenia. **Komisia vyzýva členské štáty, aby zvýšili investície** do bývania a súvisiacich služieb v pobrežných komunitách, ktoré čelia nedostatku bývania, a to najmä pre najzraniteľnejšie skupiny.

Pobrežie EÚ je tiež domovom bohatého **námorného dedičstva** vrátane morských lokalít zapísaných do zoznamu svetového dedičstva UNESCO³¹, miestnych tradícií, kulinárskej kultúry, zvykov a remesiel, ktoré pomáhajú zachovávať identitu miestnych komunít, ako aj medzigeneračných hodnôt. Činnosti ako drobný a remeselný rybolov, akvakultúra, stavba lodí a námorná plavba sú kľúčovou súčasťou sociálnej a kultúrnej štruktúry. Ich jedinečný prínos k miestnej identite by mal byť uznaný na všetkých úrovniach správy vecí verejných.

Iniciatívy, ako je **koalícia EU4Ocean zameraná na poznatky o oceánoch**, budú nadalej zvyšovať povedomie o kultúrnom, sociálnom a hospodárskom význame oceánov, zdôrazňovať námorné dedičstvo pobrežných komunít a zároveň podporovať odovzdávanie vedomostí medzi

²⁷ COM(2021) 345 final.

²⁸ SWD(2025) 1053/2 – *Understanding the housing crisis* (Pochopenie krízy v oblasti bývania).

²⁹ Nariadenie (EÚ) 2024/1028.

³⁰ Európsky akčný plán pre cenovo dostupné bývanie [COM(2025) 1025 final].

³¹ [Centrum svetového dedičstva – Program pre svetové námorné dedičstvo](#).

generáciami a zodpovedné hospodárenie s oceánmi. **Iniciatíva Nový európsky Bauhaus (NEB)** a **Nový európsky Bauhaus pre oceány, pobrežné a ostrovné komunity** ponúkajú tiež možnosti pre projekty v pobrežných oblastiach, ktoré spájajú udržateľnosť, dizajn, kultúru a odolnosť proti zmene klímy.

Komisia vyzýva členské štáty a miestne komunity, aby naďalej podporovali iniciatívy zamerané na modré a námorné dedičstvo prostredníctvom iniciatív pre miestny rozvoj vedený komunitami a ich iniciatív FLAG a ďalších programov a iniciatív na miestnej a vnútroštátnej úrovni.

Hlavné opatrenia – Komisia:

- *navrhne akt o cenovo dostupnom bývaní s cieľom pomôcť verejným orgánom identifikovať problémové oblasti v oblasti bývania a pri plnom rešpektovaní zásady subsidiarity im umožniť prijať opatrenia na ochranu a podporu cenovej dostupnosti bývania v týchto oblastiach,*
- *prostredníctvom iniciatívy Nový európsky Bauhaus (NEB) a spustenia laboratória Nového európskeho Bauhausu pre oceány, pobrežné a ostrovné komunity ponúkne príležitosti pre pobrežné projekty, ktoré spájajú udržateľnosť, dizajn, kultúru a odolnosť proti zmene klímy.*

3. Vykonávanie stratégie

3.1. Financovanie

Prístup k financovaniu modrého hospodárstva sa postupne zlepšuje. EÚ prostredníctvom **platformy BlueInvest** podporuje startupy a malé a stredné podniky pri vývoji a rozširovaní inovačných technológií a služieb v oblasti oceánov, a to aj v pobrežných oblastiach, tým, že im poskytuje poradenstvo, sprostredkúva kontakty s investormi a poskytuje podporu pri získavaní finančných prostriedkov. Investičný nástroj pre modré hospodárstvo – podporovaný fondmi ENRAF a InvestEU a realizovaný Európskym investičným fondom (EIF) – má za cieľ do roku 2028 zmobilizovať kapitálové investície vo výške až 1 miliardy EUR. Okrem toho **klúčový úlohu zohráva aj** Európska investičná banka (EIB), ktorá do projektov v oblasti modrého hospodárstva a ochrany pobrežia investuje v priemere približne 2,6 miliardy EUR ročne.

Intenzívnejšia spolupráca a synergie s národnými podpornými bankami a ďalšími multilaterálnymi finančnými inštitúciami môžu pomôcť podnikom a komunitám v pobrežných oblastiach získať prístup k financovaniu, technickým poradenským službám a podpore pri budovaní kapacít. **Nariadenie EÚ o taxonómii** tiež pomáha smerovať investície do činností, ktoré prispievajú k udržateľnému využívaniu a ochrane vodných a morských zdrojov³². Legislatívne programy³³ budú navyše zohrávať ústrednú úlohu pri uvoľňovaní súkromného kapitálu. Znížením nákladov na dlhodobé kapitálové investície a uznaním účinku záruk EÚ alebo vnútroštátnych záruk na zníženie rizika v kapitálových požiadavkách môžu tieto legislatívne programy podporiť investície.

Politika súdržnosti EÚ, spoločná poľnohospodárska politika a námorné politiky naďalej podporujú udržateľný rozvoj v pobrežných regiónoch, pričom ich dopĺňajú iniciatívy zamerané

³² Nariadenie (EÚ) 2020/852.

³³ [C\(2025\) 2731 final](#).

na budovanie kapacít, ako sú TAIEX-REGIO Peer2Peer³⁴ a FAMENET pre miestne akčné skupiny.

S ohľadom na budúcnosť ponúka navrhovaný viacročný finančný rámec na roky 2028 až 2034 členským štátom a regiónom nové príležitosti na posilnenie pobrežných komunít. Členské štáty sa vyzývajú, **aby zosúladiли svoje plány národného a regionálneho partnerstva s cieľmi tejto stratégie** a v spolupráci s regionálnymi a miestnymi orgánmi podporili miestne orientované riešenia prispôsobené miestnym potrebám. Navrhovaný **Európsky fond pre konkurencieschopnosť (ECF)**³⁵ by mohol tiež podporovať investície a inovácie v odvetviach udržateľného modrého hospodárstva.

Komisia v rámci **partnerstva pre udržateľné modré hospodárstvo**³⁶ programu Horizont Európa poskytne do roku 2027 finančné prostriedky vo výške viac ako 450 miliónov EUR na vyše 43 projektov v oblasti výskumu a inovácií, ktoré podporujú klimaticky neutrálne, udržateľné a konkurencieschopné modré hospodárstvo vrátane osobitnej podpory pre odolné pobrežné komunity a podniky. Do konca roka 2026 sa miestne a pobrežné komunity zapoja aj do výzvy na predkladanie žiadostí o technickú podporu, ktorá pomôže pripraviť transformačné programy v rámci **misie „Obnoviť naše vody a oceány“**³⁷, aby projekty a investície zodpovedali miestnym potrebám.

3.2. Správa vecí verejných

Účinná podpora pre pobrežné komunity závisí od silného **prístupu založeného na viacúrovňovej správe vecí verejných** a úzkej spolupráci medzi miestnymi, regionálnymi, národnými orgánmi a orgánmi EÚ. Zmysluplné zapojenie miestnych a regionálnych aktérov do tvorby a vykonávania politik je nevyhnutné na to, aby sa zohľadnili miestne potreby a prispelo sa k dosiahnutiu priorít EÚ.

EÚ vytvorila štruktúry územnej spolupráce a platformy pre dialóg, ktoré spájajú pobrežné komunity s regionálnymi a vnútroštátnymi orgánmi, prístavmi, priemyslom, akademickou obcou a občianskou spoločnosťou. Príkladom sú **stratégie EÚ pre morské oblasti a makroregionálne stratégie EÚ**. Tieto rámce pomáhajú premietnuť priority EÚ do „miestne orientovaných riešení“, ktoré posilňujú environmentálnu udržateľnosť, hospodársku diverzifikáciu a regionálne hodnotové reťazce.

Do roku 2027 budú Komisia a členské štáty z oblasti Atlantického oceánu pracovať na aktualizácii námornej stratégie pre Atlantický oceán vrátane možného vytvorenia nového makroregionálneho rámca pre tento región. Komisia spolu s Úniou pre Stredozemie a partnermi z východného Stredozemia zároveň vypracuje novú stratégiu pre morské oblasti s cieľom podporiť udržateľné a konkurencieschopné modré hospodárstvo v regióne.

Iniciatívy ako **Európsky námorný deň** vrátane každoročnej kampane miestnych podujatí „**Európsky námorný deň v mojej krajine**“ pomáhajú prepojiť miestne komunity s príležitosťami a politikou EÚ. **Sieť modrých miest Európskeho námorného dňa** prispeje k posilneniu spolupráce medzi európskymi pobrežnými a prístavnými mestami s cieľom podporovať udržateľnú námornú politiku, inovácie a zdravé morské prostredie.

Zároveň však pretrvávajú značné nezrovnalosti v zbere sociálno-ekonomických a environmentálnych údajov o pobrežných komunitách na miestnej úrovni. S využitím existujúcich harmonizovaných štatistických definícií, klasifikácií a rámcov pre zber údajov sa

³⁴ [Inforegio – TAIEX-REGIO Peer2Peer](#).

³⁵ COM(2025) 555 final.

³⁶ [Partnerstvo pre udržateľné modré hospodárstvo](#).

³⁷ [Pracovný program Horizont Európa na roky 2026 – 2027](#).

Eurostat spolu s ďalšími útvarmi Komisie bude snažiť tieto nerovnosti odstrániť, aby pomohol miestnym orgánom a zainteresovaným stranám lepšie smerovať opatrenia, stanovovať priority investícií a posilňovať odolnosť.

Hlavné opatrenie – Komisia:

- *v spolupráci s členskými štátmi z oblasti Atlantického oceánu aktualizuje námornú stratégiu pre Atlantický oceán³⁸, pričom zväži aj nový makroregionálny rámec pre Atlantický oceán, a spolu s Úniou pre Stredozemie a partnermi z východného Stredozemia predloží novú stratégiu pre morskú oblasť východného Stredozemia s cieľom podporiť udržateľné a konkurencieschopné modré hospodárstvo.*

4. Závěry

Pobrežné komunity EÚ zohrávajú hlavnú úlohu pre hospodársku prosperitu EÚ, jej odolnosť proti zmene klímy a kultúrne dedičstvo. V stratégii Komisie pre prosperujúce, odolné a obývateľné pobrežné komunity sa stanovujú kľúčové príležitosti na **posilnenie** týchto oblastí a podporu ich **dlhodobého rozvoja**. V stratégii sa do centra pozornosti kladú **Pudia** a poskytuje sa **ucelený rámec na lepšie prepojenie príslušných politík EÚ**. Stratégia takisto vytvára synergie s existujúcimi iniciatívami, najmä so stratégiou EÚ pre ostrovy a stratégiou EÚ pre najvzdialenejšie regióny.

Komisia bude spolupracovať s členskými štátmi s cieľom zosúladiť budúce politiky a finančné nástroje s osobitnými potrebami pobrežných komunit a zabezpečiť ich efektívne vykonávanie. Spolu s predsedníctvom Rady usporiada Komisia **26. júna 2026 konferenciu na vysokej úrovni venovanú ostrovným a pobrežným komunitám**, ktorej cieľom bude naštartovať vykonávanie oboch stratégií.

Celkový pokrok sa bude transparentne a pravidelne posudzovať prostredníctvom **informačného panela oceánskeho paktu a správy o stave oceánskeho paktu**.